

ارز ترجیحی عامل تورم بود

حذف ارز ترجیحی هنوز هم قابل دفاع است، وقتی که ارز ترجیحی به کالاهای زیادی تعلق می‌گرفت در هر سال حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان رشد پایه پولی تنها به دلیل ارز ترجیحی بود. روشن است که این ارز ترجیحی عامل تورم است و این موضوعی بوده که رسانه‌ها به آن نمی‌پردازند. علی روحانی، معاون وزیر اقتصاد با بیان اینکه هر چه نرخ تورم کاهش پیدا کند، کنترل و ادامه کاهش آن سخت‌تر می‌شود، به این‌ها گفت: عملکرد وزارت اقتصاد در سیاست‌های ضدتورمی در وصول بخش منابعی که تا این‌ها در بودجه برعهده دارد، قابل قبول است. وی در پاسخ به این سوال که چرا دولت نتوانست جلوی افزایش نرخ تورم را پس از حذف ارز ترجیحی بگیرد؟ گفت: کسی مدعی نبود اگر ارز ترجیحی روغن حذف شود، قیمت روغن دو برابر نمی‌شود و این بحث مطرح نبود.

تبادل ۶۰۰ مگاواتی برق با ترکیه

تست‌های اولیه انجام شده و تا حدود ۶۰۰ مگاوات امکان تبادل برق بین ایران و ترکیه وجود دارد. مصطفی رجبی‌مشهدی، مدیرعامل شرکت توانیر به این‌ها گفت: ما جلسات خیلی خوبی با مقامات مربوطه این کشور داشتیم و در ۶ تا ۷ ماه گذشته یک دوره آزمایشی به صورت صادرات و واردات مساوی و با تراز معادل صفر را با ترکیه اجرا کردیم. او افزود: با توجه به مابه‌التفاوت مصرف و زمان نیاز به برق در ایران و ترکیه برای روزهای خاص این روند را مدیریت می‌کردیم، مثلاً روزهایی که ما تعطیل بودیم برق را صادر می‌کردیم و در روزهای تعطیلی کشور ترکیه، برق را از این کشور دریافت می‌کردیم. مدیرعامل شرکت توانیر تاکید کرد: تست‌های اولیه انجام شده و تا حدود ۶۰۰ مگاوات امکان تبادل برق بین ایران و ترکیه وجود دارد. او ابراز امیدواری کرد که به‌زودی فاز اجرایی و تجاری تبادل برق دو کشور آغاز شود.

دلیل معطلی کامیون‌های ایرانی در بلاروس

روسیه اخیراً با تغییر پارادایم، تغییر رفتار تجاری در بحث صدور ویزا داشته اما این تغییر رفتار تجاری تنها مشمول رانندگان ایرانی و تجار ایرانی نمی‌شود و این تغییرات را برای تمام کشورها اعمال کرده است. مهدی ضیغمی، رئیس سازمان توسعه تجارت در گفت‌وگو با این‌ها درباره عدم صدور ویزا برای رانندگان کامیون ایرانی برای ورود به کشورهای اروپایی و بلاروس و معطلی کامیون‌های ایرانی پشت مرزهای این کشورها اظهار داشت: این موضوع را از طریق سفیر و رایزن کشورمان در روسیه در حال پیگیری موضوع هستیم تا مشکل حل شود. معاون وزیر صمت ادامه داد: همچنین درباره حل مشکل عدم صدور ویزا برای ورود رانندگان کامیون ایرانی به اروپا از ظرفیت‌های حقوقی وزارت امور خارجه استفاده می‌کنیم و این مشکل را به سفارتخانه‌های مختلف انتقال داده‌ایم اما الان نمی‌توانیم به صورت دقیق اعلام کنیم که مشکل صدور ویزا برای رانندگان ایرانی حل شده است یا خیر.

اروپا در قبضه سرمایه اعراب

سرمایه‌گذاری کشورهای خاورمیانه به ویژه اعراب در اقتصاد دنیا در حال گسترش است

اخیراً صندوق سرمایه‌گذاری ابوظبی (ADIA) به‌عنوان بزرگ‌ترین صندوق سرمایه‌گذاری مستقل دنیا، سرمایه‌گذاری‌های خود را در آمریکای شمالی از ۴۵ درصد به ۶۰ درصد افزایش داده است. بخش بزرگی از این سرمایه‌گذاری جذب بخش املاک و مستغلات ایالات متحده شده است. براساس گزارش پایگاه داده‌ای گلوبال اس‌دیلیوفا، در سال ۲۰۲۳ سرمایه‌گذاران دولتی در بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات بیش از ۲/۳ میلیارد دلار در چین سرمایه‌گذاری کردند که در مقایسه با حدود ۱۰۰ میلیون دلار در سال ۲۰۲۲ افزایش چشم‌گیری نشان می‌دهد.

سرمایه‌گذاری در حوزه الکترونیک و هوش مصنوعی

صندوق‌های ثروت دولتی کشورهای خلیج فارس مدت‌هاست که سرمایه‌گذاران استراتژیک‌های سیلیکون‌ولی و فناوری‌های هوش مصنوعی بوده‌اند. فوربز در گزارشی در ابتدای سال جاری میلادی، کشورهای ثروتمند خاورمیانه را نقطه امید شرکت‌های تولیدکننده ریزتراشه معرفی کرده است؛ شرکت‌هایی که به دلیل تحریم‌های ایالات متحده برای بسیاری از کشورها از جمله چین و حتی کشورهای حاشیه خلیج فارس از جمله عربستان، قطر و امارات، سرمایه‌گذاران خوبی نداشتند اما حالا چشم امیدشان دوباره به خاورمیانه است.

در خاورمیانه علاقه به هوش مصنوعی به‌طور فزاینده‌ای رو به افزایش است به‌طوری‌که شاهان خان، سرمایه‌گذار اهل دبی، که در سال ۲۰۱۸ به‌همراه کاروان حکیم، سرمایه‌گذار ایرانی-آمریکایی، بخشی از هتل پلازای نیویورک را به مبلغ ۶۰۰ میلیون دلار خریداری کرد، حالا بر آن است تا میلیاردها دلار در هوش مصنوعی سرمایه‌گذاری کند و کشورهای حاشیه خلیج فارس را تبدیل کند به یک مرکز فناوری برجسته. هدف او تراشه‌های بلیز است که کاربری آنها از پهپادهای نظامی تا خودروهای خودران، متنوع است.

دولت ایالات متحده نگران است که این سرمایه‌گذاری دور زدن تحریم‌ها توسط چین را میسر سازد، در ماه نوامبر گذشته هم گزارش شد که کاخ سفید در مورد روابط چین با بزرگ‌ترین شرکت هوش مصنوعی امارات، G4۲، که قراردادهای عمده‌ای با شرکت‌های آمریکایی از جمله OpenAI داشته، ابراز نگرانی کرده است. اخیراً بلومبرگ گزارش داد که دولت بایدن یک بازاری سرمایه‌گذاری آرامکو سعودی را مجبور به فروش موقعیت خود در یک استارت‌آپ هوش مصنوعی تحت حمایت سام آلمن به نام RainAI کرده است.

با این حال صندوق سرمایه‌گذاری جفال، متعلق به صندوق سرمایه‌گذاری عمومی ۸۰۰ میلیارد دلاری عربستان سعودی، در ماه دسامبر سهام خود را در eWTP کپیتال عربی، که یک صندوق سرمایه‌گذاری مشترک با غول فناوری چینی هلدینگ علی‌باباست افزایش داد و شرکت سرمایه‌گذاری مبادله ابوظبی، در ماه سپتامبر یک دفتر در پکن افتتاح کرد. عربستان اعلام کرده سرمایه‌گذاری در شرکت‌های چینی در زمینه‌هایی از جمله وسایل نقلیه الکتریکی، باتری‌ها، ذخیره‌سازی انرژی، انرژی‌های تجدیدپذیر و فناوری‌های صنعتی «یک نقطه‌تمرکز بزرگ» برای سرمایه‌گذاران، به‌ویژه در نیمه اول سال ۲۰۲۴ خواهد بود.

در ماه سپتامبر، شرکت بلیز که مقر آن در کالیفرنیاست، اعلام کرد که با مرکب کپیتال، صندوقی که توسط اعضای خانواده سلطنتی ابوظبی کنترل می‌شود، یادداشت تفاهم امضا کرده است. این شرکت اعلام کرد، انتظار دارد سالانه ۵۰ میلیون دلار درآمد حاصل از این مشارکت از طریق سفارشات شورای

اسپانیا و بریتانیا نگران چنین سرمایه‌گذاری‌های عظیم عرب‌ها در زیرساخت‌های مخابراتی کشورهاشان هستند اما این شرکت‌ها برای سودآوری بیشتر به پول عرب‌ها نیاز دارند. در موردی دیگر گروه مخابراتی بی‌سی‌اف امارات با پرداخت ۲/۲ میلیارد یورو، سهام همین گروه مخابراتی را در چک، بلغارستان، مجارستان، صربستان و اسلواکی خریداری کرد. اما نگرانی غرب از این است که کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس شرکای کلیدی طرح جاده ابریشم دیجیتال چین و بازوی فناوری ابتکار کمربند و جاده این کشور هستند که هدف آن هم‌سازای تجارت بین چین و بسیاری از نقاط دیگر جهان است. تحلیلگران هشدار داده‌اند که فراگیر شدن فناوری جاسوسی چین در خاورمیانه احتمالاً نگرانی‌های امنیتی بیشتری برای غرب ایجاد خواهد کرد. در این میان نقش سرمایه‌گذاری غول‌های نفت و گاز خاورمیانه در کشورهای مختلف بسیار اهمیت دارد. این شرکت‌ها در تلاش هستند اقتصاد کشورهای خود را از نفت رهایی بخشند و به همین دلیل سرمایه‌گذاری در هر بخشی از نفت و گاز گرفته تا خودروسازی اهداف بلندپروازانه‌ای برای این شرکت‌ها ترسیم کرده است.

سرمایه‌گذاری در حوزه املاک و مستغلات

کارشناسان بر این باورند که سرمایه‌گذاری کشورهای ثروتمند خاورمیانه در حوزه املاک و مستغلات به‌ویژه در اروپا روندی افزایشی خواهد داشت. فعالیت سرمایه‌گذاران خاورمیانه در حوزه املاک و مستغلات بریتانیا و اروپا در سال ۲۰۲۳ در مقایسه با میانگین ۵ ساله پیشین کاهش یافته بود، اما فعالین این نوع تجارت انتظار دارند که این وضعیت در طول سال ۲۰۲۴ بهبود قابل توجهی داشته باشد. براساس گزارشی که سایت ساویلز، یکی از بزرگ‌ترین مشاوران مستغلات در آمریکا، اروپا، آسیا پاسیفیک، آفریقا و خاورمیانه، منتشر کرده است با تثبیت نرخ بهره سرمایه‌گذاران کشورهای حاشیه خلیج فارس اطمینان خواهند یافت که زمان سرمایه‌گذاری در این تجارت است.

این گزارش تاکید دارد که به‌رغم بازدهی نسبتاً بالایی که در منطقه از طریق دارایی‌های غیرمنقول به دست می‌آید، سرمایه‌گذاران خلیج فارس همچنان به استقرار در املاک و مستغلات، هم برای درآمد و هم برای استراتژی‌های حفظ ثروت بلندمدت، علاقه دارند. بازارهای بریتانیا و اروپا و نیز ایالات متحده همچنان در صدر فهرست مقاصد هدف خاورمیانه‌ای‌ها قرار دارند. این گزارش می‌افزاید که در نیمه اول سال ۲۰۲۴، علاقه کشورهای حاشیه خلیج فارس به سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات بریتانیا و شمال اروپا مانند هلند بیشتر خواهد بود و در نیمه دوم سال این سرمایه‌گذاری‌ها به سایر بخش‌های اروپا هم گسترش می‌یابد. در آخرین روزهای سال ۲۰۲۳ شرکت دارایی آلدو ابوظبی و شرکت سرمایه‌گذاری مبادله با همکاری شرکت آرس منیجمنت سرمایه‌گذاری مشترک یک میلیارد دلاری را در املاک و مستغلات بریتانیا و دیگر بخش‌های اروپا طی ۵ سال آینده راه‌اندازی کردند. ۵۰ درصد سهام این پلتفرم جدید در اختیار مبادله، ۳۰ درصد در اختیار آلدو و ۲۰ درصد باقی‌مانده هم در اختیار آرس است. علاوه بر این آلدو ۱۰۰ میلیون دلار در استراتژی اعتباری پایه‌گذاری شده توسط مبادله و آرس در سال ۲۰۲۱، سرمایه‌گذاری می‌کند. این استراتژی در حوزه دفاتر، املاک مسکونی، صنعتی، گردشگری و خرده‌فروشی مستغلات در اروپا کار می‌کند. انتظار می‌رود کل سرمایه موجود برای همکاری‌های این سه شرکت ۵ میلیارد دلار باشد.

براساس گزارش بانک لندن و خاورمیانه (BLME) مستقر در لندن، انتظار می‌رود سرمایه‌گذاران خاورمیانه در سال ۲۰۲۴، ۲/۲ میلیارد دلار روانه بازار املاک و مستغلات بریتانیا کنند.

اقتصاد جهان

فاطمه لطفی

مترجم و روزنامه‌نگار

هر چند در سال‌های اخیر کشورهای خاورمیانه و به‌ویژه چند کشور ثروتمند نفتی حاشیه خلیج فارس توانسته‌اند سیل سرمایه‌های دیگر شرکت‌های دنیا را به سمت خود جلب کنند اما موضوع بحث گزارش ما پاسخ به این سوال است که خاورمیانه‌ای‌ها و مخصوصاً اعراب چقدر در کشورهای دیگر دنیا سرمایه‌گذاری داشته‌اند؟ گزارش‌ها خبر از رشد و توسعه شرکت‌های عربی در تمامی حوزه‌ها، از فناوری تا نفت و گاز و تا تولید انرژی‌های جدید می‌دهد. این شرکت‌ها گام‌های بزرگی برای سرمایه‌گذاری پول‌هایی برداشته‌اند که از استخراج و فروش نفت به دست می‌آورند.

از ۱۵ تا ۱۹ ژانویه، برابر با بیست و پنجم تا بیست و نهم دی ماه سال جاری، پنجاه و چهارمین نشست سالانه مجمع جهانی اقتصاد در داووس برگزار شد. در حالی که به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر سطح شرکت‌کنندگان در این مجمع افت چشم‌گیری داشته و مثلاً در اجلاس امسال خبری از حضور جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده، نبود و در سال گذشته هم تنها رهبر کشورهای گروه هفت که در این رویداد جهانی شرکت کرده بود، اولاف شولتز، صدراعظم آلمان بود، اما حضور کشورهای عربی منطقه خاورمیانه در اجلاس داووس کاملاً چشمگیر است. شعار این اجلاس «بازسازی اعتماد» و هدف بحث‌های آن «اصول اساسی اعتمادسازی» بود؛ از این رو کشورهای خاورمیانه‌ای با تمام قوا در این اجلاس‌ها شرکت می‌کنند تا علاوه بر معرفی فرصت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری در کشورهای خود، بتوانند فرصت‌هایی را هم برای سرمایه‌گذاری در کشورهای مختلف بیابند. هیئت‌بلندپایه‌ای از عربستان سعودی به ریاست شاهزاده فیصل بن فرحان، وزیر امور خارجه در این اجلاس شرکت کرده است. وزیر بازرگانی، عضو شورای وزیران و نماینده در امور اقلیم، وزیر سرمایه‌گذاری، وزیر دارایی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزیر اقتصاد و برنامه‌ریزی هم‌راهان وزیر امور خارجه این کشور در اجلاس داووس بودند. از امارات متحده عربی، بیش از ۱۰۰ شخصیت، از جمله رؤسای شرکت‌های ملی و بخش خصوصی، مقامات دولتی و رهبران ارشد تجاری در این نشست حضور داشتند. سال گذشته اعلام شد امارات متحده عربی به چهارمین جذب‌کننده بزرگ سرمایه در دنیا تبدیل شده است.

چرا سرمایه‌گذاری‌های عرب‌ها مهم است؟

ایخارت ورتز، مدیر مؤسسه GIGA برای مطالعات خاورمیانه، می‌گوید: صندوق‌های ثروت دولتی کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌توانند مبالغ هنگفتی را به‌شوی‌های غیربوروکراتیک سرمایه‌گذاری کنند، به‌خصوص زمانی که شرایط سخت می‌شود این سرمایه‌گذاری‌ها هم مهم هستند. آنها اغلب ثابت کرده‌اند می‌توانند که برای بسیاری از شرکت‌ها به عنوان منجی عمل کنند. اواخر سال گذشته میلادی شرکت مخابرات عربستان سعودی ۱۰ درصد از سهام غول مخابرات اسپانیا، تلفنیکا را به ارزش ۲/۱ میلیارد یورو (۲/۲۵ میلیارد دلار) خریداری کرد. در طول هشت سال گذشته ارزش بازار تلفنیکا تا دوسوم کاهش یافته بود. امسال نیز شرکت تلفن امارات متحده عربی سهام خود را در یکی از شرکت‌های بزرگ مخابراتی اروپایی، وودافون، از ۱۰ درصد به نزدیک ۱۵ درصد افزایش داد و اعلام کرد که در حال بررسی افزایش سهم خود به ۲۰ درصد است. هر چند دولت‌های

